Ч. 166 (12.532). Львів, середа 30. липня 1930. Poczstowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 27·50 „ Річно 55·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Цивілізаційний“ похід Ґрабського.

Львів, 29. липня. 1930.

Статті проф. Станислава Ґрабського в орґані львівських ендеків „Львовскі Курер Поранни“ на тему „кресів“ і національностей ще не закінчились. Ось у 218 і 220 чч. цього щоденника є їх продовження. Одна стаття має назву „Консеквенції“, а друга „Право господаря“.

І хоч в них нічого нового з ендецької „ідеольоґії“ нема, бо в ділянці зоольоґічного шовінізму не відкрие вже пороху і Ст. Ґрабський, то всеж на їх зміст треба звернути увагу нашого громадянства, бож Ґрабський може бути не тільки „добрим учителем“ для своїх співпартійців і для „кресового“ польського громадянства, але й незлим „пуджалом“ чи пак „страхопудом“ і для наших численних громадян, особливож для тих, що в громадських справах понад усе цінять і хвалять собі сонливість, дрімоту та цілковиту інерцію.

Розумування Ґрабського дуже прості та не скомпліковані. Головним завданням польської політики на „кресах“ має бути, на його думку, закріплення на національно мішаних теренах абсолютної переваги польської цивілізації над українською чи білоруською, чи німецькою, чи якою хочете іншою. Як це зробити? Ґрабський тут „великодушний“, бо заявляється проти вживання поліційних засобів при закріплюванні „вищої польської цивілізації“, так само виступає проти того, щоби український чи інший непольський націоналізм темперувати при допомозі якихнебудь угод. „Бо одинокою, направду необманчивою в ніяких обставинах, запорукою приналежности „кресів“ до Річипосполитої є сила і воля місцевої польської суспільности, що горувалаб над волею і силою непольської національности“.

Рецепта добра, але як її реалізувати, коли на тих „кресах“, скажім, є українська більшість? Ґрабський такий запит передбачив від своїх земляків і тому дав на нього теж роззброююча просту і щиру відповідь. Нема сумніву, — міркує він — що воля й сила поляків буде тоді горою над волею неполяків на „кресах“, коли поляки матимуть чисельну перевагу над українцями. У Львові та львівському повіті така польська перевага вже є, в деяких подільських, надграничних повітах — твердить Ґрабський — чисельно поляки рівні українцям і тому треба там повести таку акцію, щоби дійти до польської більшости. Це дуже легко осягнути при допомозі парцеляційної політики. „Бо перестеріґання засади, — думає автор —**що земля польських фільварків є для польських селян,** спричинить не тільки еміґрацію на схід з надмірно перелюднених західних повітів, **але рівночасно розбудить польське почуття в численних грекокатоликів, що походять з мішаних супруж, або чисто польського походження, але „зрущених“ наслідком недостачі латинського костела (є такі цілі села) і заохотить їх до подавання польської національности при конскрипції, до домагання польського навчання в школі до праці в польських товариствах і спілках“.**

Дехто, на думку автора, каже та пише, що коли поляки обурювалися на пруську кольонізаційну комісію, то як вони можуть тепер це саме робити супроти українців. Алеж даруйте, відповідає Ґрабський, цеж зовсім не те саме, бо кольонізаційна комісія (пруська) викуповувала польську землю, щоби осаджувати на ній німців, а польським селянам забороняла набувати землю при парцеляції польських фільварків. **„У Польщіж** — пише автор дослівно — **навіть найбільше загорілий ендек не домагається викуповування рускої власности, щоби на ній осадовлювати поляків“.** — Но, Слава Тобі Господи, що Ґрабський бодай тільки посередньо натякнув на те, що й таке можливе. Бо запропонувати такої рецепти покищо ще не важився. Нема сумніву, що в тому його вискaзі є оригінальний, мефістофельський жест. Такий, зрештою, кожному ендекові навіть дуже до лиця.

Ґрабський пропаґує покищо явно таку лише „нешкідливу“ для українського населення парцеляцію, а не примусовий викуп його землі, на те, щоби цей „здавен давна польський край“ (ще від часів Володимира Великого, як твердить Гр. нібито за Нестором) — „відрущити“. „Відрущувати“ треба ці землі не тільки при допомозі парцеляції, але й „правом господаря“. На чімже це право полягає? На тім, щоби при допомозі законодавства довести до такого стану, при якім: 1) всюди, і в громадах, і в повітах і в воєвідствах і в радах міських рішав би голос польської суспільности; 2) політика державної польської влади на „кресах“ опиралась би передовсім на досвіді та практиці місцевої польської суспільности і булаб згідною з її прямуваннями.

Тим Ґрабський хоче підкреслити, що тепер ніби то є не так. Але з того й кінь сміявсяб. „Поляки на „кресах“ — каже він — не домагаються для себе запомог, безпроцентових кредитів, подібних до тих, що їх уділюють Пруси і Німеччина німецькому рільництву, торговлі, ремеслу у Сх. Прусах. Але народова опінія корінних польських земель, а передовсім Варшави мусить зрозуміти, що промінювання вищої польської цивілізації на русинів і білорусинів буде пустою фразою, доки нижча цивілізаційно, але численніша руска людність буде в силі майоризувати поляків у льокальному самоврядуванні. Щож з того, що Міцкевич стоїть безконечно вище від Шевченка, а Сенкевич від Франка — коли у громадській раді проходять усі внески Івана, освіченого на Шевченковій апотеозі гайдамаків, а не Яна, вихованого на „Дзядах“, „Пану Тадеушу“ і „Кво ваділс?“ — бо більшість мають русини, а ближчим для них мовою, звичаями, цілим культурним рівнем є Іван від Яна“.

Всі ці в найвищій мірі „благородні“ почування Ґрабського супроти українського, голодного на землю й варстати праці населення, не вимагають, очевидно, обширних коментарів. Старанно укрита тенденція статтей Ґрабського для нас очевидна та недвозначна: через нову кольонізацію виголодити українське населення через відповідне законодавство позбавити його всякого голосу та впливу на своїйже землі, звести його до катеґорії парія, що мусить старатись за ласку „господаря“, тобто місцевих поляків, а ті йому вже вкажуть шлях до спасення через перехід на латинський обряд, а в слід за тим через польонізацію.

Бо тоді щойно — кінчає Ґрабський — „для руских мас стане очевидною вищість польської цивілізації і тоді здобуде ця цивілізація притягаючу силу, коли незалежно від чисельного відношення польського населення від непольського воля польської суспільности, як суверенного народу, буде мати всюди і в усіх установах самоврядування і при парляментарних виборах запевнену перевагу над прямуваннями непольських народів“.

Під кінець наведеного ми позволимо собі ще тільки на одну скромну увагу на адресу „благородного“ автора цих „ідиллічних“ статтей. Заки йому та його однодумцям вдасться аж обговореними засобами доказати вищість польської цивілізації на „кресах“ — ми стверджуємо, що ця „вищість“ уже й без того для нас наглядно доказана, а то між іншим і чи не найкраще оцими таки статтями Станислава Ґрабського.

Італія і СРСР.

(Від нашого кореспондента.)

Рим, 23. VII. 1930.

Немає у большовиків більш демагоґічного закиду проти „контрреволюційної“ української еміґрації, як її „запроданість“ капіталістам; нема більше понижуючого обвинувачення перед спраглими дійсної волі народніми масами, як обвинувачення тієїж еміґрації у братанні з ріжними „фашистівськими“ організаціями; нема більш образливої — в устах правовірних комуністичних писак — назви для українських „контрреволюціонерів“, як „фашисти“, „націонал-фашисти“, „соціял-фашисти“, „ундо-фашисти“ і т. д. Досить, на їх думку, до будьякої партії причепити оту „контр-революційну“ назву, щоби заплямити її на віки вічні.

Наслідки цього бувають, розуміється, цілком протилежні і в народніх масах, ворожих більшовицькому режімові, поволі зачинає закорінюватися думка, що власне в усіх тих „фашистах“ можна найти поважних спільників у боротьбі зі зграєю гнобителів, що захопили владу в свої руки. Так ми знаємо, що серед обвинувачених у процесі СВУ дехто відкрито називав себе фашистом, вкладаючи в цю назву не так соціяльний, як радше національно-політичний зміст (зізнання Дубровського і Ганцова).

Певно, що при тому стані преси, в тих цензурних умовах, що ми їх бачимо у Радянщині, мало хто там може скласти собі ясне поняття про те, що таке в дійсності, скажемо, італійський фашизм, кардинально відмінний від всяких його закордонних імітацій, а проте всі, завдяки тійже більшовицькій пресі, знають, що фашизм в усякому випадку має бути небезпечним ворогом більшовизму, з котрим більшовикам треба вести невпинну жорстоку боротьбу. У цьомуж таки напрямку висловився і останній конґрес комуністичної партії, віднагачаючи особливу небезпеку тих фашистівських рухів, що поруч з чисто національними вимогами, рисують і радикальні соціяльні реформи, далеко корисніші і придатніші для поліпшення долі селян та робітників, ніж всі оті комуністичні колективізації та пятилітки. В комуністичних часописах ганьбиться все варте, — з комуністичної точки погляду, — поганьблення кличкою „фашизму“, а тим часом більшовицький „комуністичний“ уряд преспокійно плазує перед італійським фашистівським урядом, здобуваючи — і не без успіху — ріжні „фашистівські“ кредити.

Маємо цілком певні дані, що Італія, ратуючись від фатальних для її торговлі та промисловости наслідків підвищення митних тариф в Америці, готова йти назустріч більшовицьким бажанням, надіючись витягнути для себе не мало користи коштом „робітничо-селянських“ мас. Знаємо, що більшовики закуповують у фашистівській Італії — очевидячки для її „ослаблення“! — речі найпотрібніші для зголоднілого і збіднілого свого робітниче-селянського населення, як то парашюти для військових літаків, металеві бляхи для панцирників, автомобілі й інші речі найпершої необхідности. А зате Італія отримує нафту з Кавказу, вугіль з України, хліб з України, залізо з України... Всякі такі дрібниці з України...: І навіть формальну обіцянку — це вже в Москви! — ніколи не вживати радіо для комуністичної пропаґанди на італійській мові. І тим часом, як німці, — давні більшовицькі приятелі — ніяк не можуть добитися від більшовиків, щоби ті не пропаґували комунізму через радіо у німецькій мові, і ведуть у цій справі досить безуспішний обмін нот, доходячи до безсилих погроз... розпочати і собі антибільшовицьку пропаґанду у російській мові! — італійські фашисти без особливих труднощів находять у більшовиків повне зрозуміння своїх домагань. Мають рацію! Вони знають дуже добре, що їх пропаґанда находить відгуки лише в тих країнах, де для неї істнують свої власні *обєктивні* умови — національна роз-

биття народніх мас та інтелігенції, безсилість уряду, матеріяльні злидні та безробіття, і тому власне, що в Італії таких умов нема, або якщо вони і є, то тільки в дуже незначній мірі, більшовики з легким серцем відмовляються від італійської пропаганди, але зі свого боку домагаються від фашистівського уряду формального зобовязання, не мішатися у внутрішні справи „Совєту“. Італія на це легко погоджується, бо принципом Мусоліні завжди було, що кожний нарід має той уряд, на який заслуговує, і що лише інтенсивна внутрішня робота може дійсно переродити націю і здобути для неї вище місце в ієрархії народів. Тому, як ми довідуємося, всім директорам часописів „рекомендовано“ писати якнайменше про „Совєт“ — „щоб не робити йому зайвої, хоча би й негативної пропаганди“ — а насправді, щоб... „Кажучи по щирости — пищуть „Еккі е Комменті“, офіціоз Мін. Зак. Справ, — ми, італійці, народ, що не має жадних інтересів, якіб суперечили інтересам Росії (?), від кількох років занадто легко піддаємося цікавим вісткам, що їх поширюють офіціозні агенції і великі буржуазні часописі двох великих плютократичних демократій — французької та англійської. Не слід довіряти цим людям, що не мають чого надіятися від більшовицької Росії і пропадають за грішми, що були випозичені царськ. урядові...“

...„Треба зрозуміти: народжується нова Росія, що не має нічого спільного ані з Росією Леніна, ані Росією Холівуда, ані Росією буржуазної та плютократичної преси у Франції і в Англії. Фашистівська Італія, вільна від забобонів і сильна своїм духовим єднанням, може і мусить приглядатися до того, що відбувається на Півночі, без усяких упереджень та вагальників, вважаючи лише на свої власні виключні інтереси...“

(Докінчення буде.)

Евг. Онацький.

Скасування кари смерти в Анґлії?

З Льондону подають, що анґлійська палата послів виготовляє проєкт закону про скасування кари смерти. Як відомо, анґлійське право, як і ціле життя в Анґлії, є дуже консервативні і досі остає там кара буками для дітей у школі, для вояків при війську і т. д. Всеж кара смерти мабуть буде скасована.

Китай вербує еміґрантів.

(АТЕ). „Руль“ повідомляє, нібито китайський уряд запропонує російським еміґрантам вступати до китайської державної служби. Китайський уряд мав до вибору покликати американських або німецьких спеціялістів, а задержався на російських еміґрантах. Кілька тисяч тих еміґрантів одержить заняття у фінансовій, господарській, технічній та військовій ділянці.

Вальдемарас.

Політичною сензацією останніх днів стало арештування недавного ще премієра й фактичного диктатора Литви проф. Вальдемараса та інтернування його на протяг одного року в місцевості Кротинці. Розпорядження про арештування підписав директор поліції в Ковні, мотивуючи його „небезпечною для публичного ладу і спокою“ поведінкою Вальдемараса. Під цією поведінкою треба без сумніву розуміти політичну активність Вальдемараса, який станув на чолі опозиції до теперішнього уряду Тубіяліса. Видно, що цей опозиційний рух став уже настільки сильний, а сам проф. Вальдемарас настільки віднискав давні впливи, що треба було аж таких драстичних методів боротьби з ним, тим драстичніших у формі, що само арештування відбулося нічю, в супроводі поліції, що переводила хатню ревізію і війська, що обставило будинок; не обійшлося навіть без таких додатків, як румація меблів з мешкання і передача багатої приватної бібліотеки на склад до спедиційного підприємства.

На жаль, не розпоряджаємо такими інформаційними даними, які дозволили би скласти собі справді обєктивний і правдивий образ тих обставин, які викликали інтернування Вальдемараса і тих перспектив, які можна би робити будучому розвоєві литовських відносин. Польська преса глядить на все, що торкається того литовського діяча, крізь призму такої ненависти, яка виливається у лайках, що займають більше місця, ніж опис фактів. Зновуж чужинецька закордонна преса — навіть в теперішньому огірковому сезоні — надто богато має власних і світових справ до реєстрації, аби зацікавитися ближче останніми випадками в Ковні. Всетаки вона зазначує, що тамошній ґарнізон тримає гостре поготівля і що литовський уряд стоїть у безперервному звязку з през. Сметоною, що перебуває на лікуванні за кордоном. Воно вказувало би знову, що ситуація на Литві є дійсно напружена і що не є виключені нові внутрішні заворушення.

Викликує воно справжнє співчуття для тієї маленької держави — величиною менше Східної Галичини, з неповна 3 міл. населення, — яка проте виявляє стільки витрівалости і завзяття в обороні національних цінностей. Очевидно, що будучи тереном, де свої впливи змагають закріпити Рад. Союз, Польща й Німеччина, Литва мусить переходити крізь ріжні внутрішні політ. потрясення. Таким потрясенням був переворот 3. грудня 1926 року, зроблений проф. Вальдемарасом. Опертий на націоналістичну партію „тавтінніків“ і військові орґанізації шавлісів, проф. Вальдемарас боровся з одного боку проти зросту більшовицьких впливів, з другого боку з надзвичайною рішучістю відстоював принцип приналежности Вильна до Литви. Це він увів засаду „війни серед мира“ у відношенні до Польщі й унеможливлював введення усяких найменших змін у стан, який панує поміж цими двома державами по нинішній день: брак дипльоматичних, консулярних, торговельних бо навіть почтово-телеграфічних безпосередніх звязків!

Упадок Вальдемараса в минулому році — підчас його перебування за кордоном — не змінив багато литовської політики: президентом остав надалі Сметона, введений на місце Ґринюса при перевороті з грудня 1926 р., в конституції литовської республики надалі Вильно фіґурує як столиця держави, а Ковно лише як тимчасовий осідок центральної влади.

А проте невідомо, що діється за кулісами. Невідомо, чи скинення Вальдемараса з влади, розвязання таких націоналістично-військових орґанізацій, як „Залізний вовк“, врешті увязнення б. диктатора й закриття його пресового орґану „Право Народу“, — чи ці акти не є наслідком якоїсь тихої акції, яка має на меті ширші й дальші цілі, ніж лише персональні амбіції і міжпартійну боротьбу. Саме з цього погляду остання подія в Ковні набирає особливого значіння.

У СРСР усе більше карають.

(АТЕ). У Москві на нараді працівників судівництва та прокуратури комісар справедливости Янсон оголосив урядові числа засуджених. У 1928 р. засуджених судами було ок. 900.000 людей, в 1929 р. 1,234.000, а в першій половині 1930 року 895.000. Янсон сказав, що такий великий зріст числа засуджених пояснюється загостренням клясової боротьби на селі, де вбивають і нападають на представників влади. Нарада признала конечним, аби льокальні влади зладили спец. списки підозрілих у контрреволюційних поглядах. На випадок чинного виступу населення проти влади людей втягнених у списки каратимуть як закладників.

Риков не хоче бути послом.

(АТЕ). Берлінські часописи повідомляють із Москви, що Риков мабуть відмовиться приняти становище посла в Берліні, бо колиб виїхав за кордон, усунулиб його остаточно з політбюра. Як нового кандидата називають члена колеґії комісаріяту закорд. справ Стомонякова, знавця німецьких справ і бувш. шефа більшовицької торговельної місії в Берліні. „Фос. Цтґ.“ повідомляє, що може Крестинський остане в Берліні, а виконував би рівночасно обовязки заступника комісаря закорд. справ.

Д-Р С. ЛЮДКЕВИЧ.

Д. Січинський.

У двацятиліття його смерти.

(Реферат виголошений на святочнім концерті з творів Січинського в Станиславові).

(Докінчення.)

Часто доводиться нам читати у життєписах чужих композиторів (Шуберта, Моцарта, Бетовена й ін.) — про те, як добросердні автори тих життєписів дорікають суспільности за те, що вона не заопікувалася як слід тими композиторами в днях їх життєвої скрути та буденщини. Але якже це робиться несправедливо?! Адже ж Моцарт був дитиною щастя, якого обношено на руках по всій Европі; Шуберт — жив все таки в кругах культурних вибранців; Бетовен, Ваґнер чи Чайковський — мали своїх княжих покровителів, що дискретно-анонімно визначували їм княжі ренти, та що вважали собі за честь приятелювати з ними!

І щож сказалиб ці німецькі біографи на те, якби так дізналися, що жив у Станиславові чільний укр. композитор, який мав своїх опікунів — укр. патріотів, що мусіли йому на прожиток, — як самі нераз чванилися — позичати щодня одну-дві корони на обід, або які, щоби заставити його створити оперу, запрошували до себе на ласкавий хліб, та береґливо замикали „склонного до чарки“ музика в кімнаті перед „екстраваґанціями“? А що сказалиб вони, якби знали, що мав наш композ. у Станиславові накладчика, хитрого жидка, що хотів забавитися в мецената укр. музики — не гірше відомого Оренштайна з Коломиї — в такий спосіб, що платив свому „пупілеві“ — по 50 австр. сотиків „від пісні“ (до збірника „Ще не вмерла“) — мабуть побоюючись, щоби композитор не проґуляв більшої суми та не вимагав грошей наперед? Чи повіриліб вони в те, що треба було аж 20-ти літ після смерти „Бодлера укр. музики“ (як люблять Січинського величати деякі земляки), щоби станиславівці пригадали собі про потребу поставити якогось хреста на його гробі?

Але якби там не було, то Січинський був все таки надто дужий, творчий талант, щоби його можна було і в найгірших умовах життя знищити і знівечити до краю. І вся його музична творчість від початку до кінця — хоч і писана „залежно від потреби“, на замовлення, — це таки все щира і нефальшована муз. творчість, писана кровю серця. Правда очевидна, що в його творах, писаних нераз „на коліні“, є часто формальні технічні недотягнення, правда незаперечена й те, що йому, мімовному лірикові, нераз пізніше не ставало уже сили до архітектонічного здвигу у більших творах, особливож в опері „Роксоляні“; — але всеж таки без ніякої пересади можна сказати, що немає у всій творчости Січинського ні одного такту, ні одної нотки, яка не вийшла би із *сердечного почування і щирого, душевного настрою.*

Січинський, що правда, був і остав все тільки *ліриком* і висловився найкраще та найдоцільніше у малих формах сольової чи хорової пісні.

Що більше — він став згодом через фатальні умовини життя чорним *меляхоліком*, і головною силою його ліричного вислову стала інтензивна, виразова *мельодика жалю і розпуки.*

Це мабуть не випадок, що він так залюбки підбирав собі до хорових пісень і сольоспівів тексти *передсмертного настрою Франка*, (Даремне пісне, Непереглядною юрбою, Пісне моя) та *невольницькі думи* Шевченка (Лічу в неволі, Один у другого питаєм, Минули літа), або *осінньо-тужливі мотиви* Лепкого (Фінале, Бабине літо) чи Старицького (Дніпро реве, Нудьга гнітить) та інші. І справді, — у тих настроях мрачного, безнадійного суму, у тих виливах душевного болю й одчаю, — Січинський у нас *є без конкуренції*, і сотворив тут такі перлини, які при всіх своїх технічних і формальних недостатках останутъ все перлинами нашої музичної літератури*).

Фортепянові твори Січинського, — хоча й не дуже то вручні технічно, хоча не можуть претендувати до „клясичної“ чи „концертної“ фортеп. літератури, ані міритися з творами на форт. Лисенка, — то всеж таки вони (особливож його аранжування народніх пісень) сповняли і ще сповняють у нас до часу ролю кращої *популярної*, чи так сказатиб „*домашньої*“ фортепянової літератури в хатах нашої сільської і міської інтеліґенції.

Про *орхестрові* (невидані) твори Січинського, між якими є одна *„симфонічна поема“* (п. з. На вічний сон, — із мотивом: Христос воскресе) — годі тут нам говорити, бо вони покищо скриваються десь і треба щойно постаратися про її відшукання.

Годі також на цьому місці сказати щось більше рішучого про останній твір Січинського, його оперу „Роксоляну“, виставлену, що правда перед війною нашим театром, але, як звичайно, в такім виді, що не давав змоги твору якслід оцінити. Одно мабуть можна напевно сказати: Січинський непереможний лірик, не мав мабуть драматичного нерву. Тому й може мрачно-сумовитий прольоґ із хором невольників за сценою і деякі більше ліричні моменти роблять враження, натомісць інші збірні більше драматичні сцени із шаблонними польонесовими ритмами пропадають безслідно. Але все таки, без стилевої вистави та інсценізації опери не можна ніколи говорити про її успіх або вартість; і тому треба нам (після успішної вистави „Купала“ у Харкові“) ждати ще слушного часу для „Роксоляни“.

Квінтесенцію життя і творчости усіх майже укр. композиторів, досі можна було висловити найвірніше оськиим девізом, чи епіґрафом: „Був талант, та змарнувався“. Можна би це віднести в більшій або меншій мірі як до старого Вербицького чи Воробкевича, чи Нижанковського так і до Січинського. До цього факту ми мабуть уже привикли. Але й тут життя і творчість Січинського — цього одинокого укр. музика-професіонала XIX. ст. в Галичині — є повні таких особливих парадоксально-жахливих картин, що вони повинні викликати в кожного свідомого українця румянець зворушення і стиду та остати раз на все пятном поличника для нашої нездарної суспільности, що у своїй превеликій, стопроцентовій музикальности, (а може й якраз ізза цеї надмірної музикальности) — не могла і

*) Меньше відповідні були для нього легкі тексти Гайного (Для тебе, любко єдина, У мене був коханий край), — які і виходили з нього більше шабльонно, без потрібної фінезії.

Чи вибори на весну?

Під таким наголовком в „Роботніку“ з 26. ц. м. читаємо такі досить цікаві спостереження: „Загляньте до міністеріяльних установ: всі канцелярії в комплеті, так, наче це не липень, а грудень. На 15. липня урядовці на відповідальних становищах мали вже всі бути назад у Варшаві й ніхто нових відпусток не отримав. Цей риґор був особливо суворо пристосований у міністерстві внутрішніх справ — адміністраційно-поліційному ресорті. Рух панує також в міністерстві фінансів. Усі скарбові уряди дістали строгий наказ якнайсильніше натискати податкову шрубу, стягати залеглости, зміцнити контролю. На літні місяці, місяці, коли податковий платник є трактований найлагідніше, заанґажовано спеціяльно сотки секвестраторів, які з цілою безоглядністю стягають залеглости повільним податникам. Міністерству фінансів залежить видно дуже на наповненню своїх кас без огляду на пору року й на істнуючу крізу.

„Одночасно агітатори ББ перебігають край, а п. Світальський пристрастно „орґанізує“. Недавно в „готелевій“ ґазетній рубриці появилася звістка, що прем. Славек прийняв п. Голуфка, начальника Сх. Відділу з МСЗ. Ця візита стоїть буцімто у звязку з дорученням п. Голувкові „комісарської“ місії на виборчий період в північних воєвідствах.

Словом, шалений і своєрідний „рух“ у липні, який іде в парі з повним неробством у полагоджуванні пильних і палючих державних справ, головно, коли річ іде про поборювання безробіття і господарської кризи“.

Якто було з Кутеповим?

„Последнія Новості“ містять сензаційні ревеляції Бурцева про вивезення й смерть ґен. Кутепова. Бурцев має докази, що більшовики отруїли Кутепова подорозі, потім трупа його відвезено до Москви запакованого між баґаж радянського посольства. Тіло Кутепова спалено в присутности московського „політбюра“. Бурцев знає імена осіб, що вивозили й отруїли цього ґенерала. Покищо виявив тільки імя комуніста Гельфанда. Кутепов упав жертвою своєї довірчивости: він мав звязки з ріжними старшинами червоної армії, при помочі яких приготовляв антибільшовицьку війському революцію, не знаючи, що деякі особи, яким він вірив, були на услугах більшовиків і зрадили його. Два дні перед вивезенням у нього було двох старшин червоної армії на нараді і Кутепов втаємничував їх у справу підготовки перевороту проти радвлади. Можливо якраз, що ці старшини й вивозили його.

не може й досі забезпечити сяк чи так виносимої екзистенції якраз вицьвітові цеї музикальности, що не може стати в житті нічим іншим, як тільки музиком-композитором та засуджує їх від ранньої молодости на повільну смерть.

Укр. композитор в Галичині міг досі надіятися від своєї суспільности щонайвище протекціонально-легковажного толерування своїх аспірацій та своєї екзистенції. Про якунебудь орґанізацію помочі, чи опіки над цією ділянкою нашої культури не було і не могло бути мови. І не диво, бо самі наші музики-композитори не сміли цього домагатися, а лишали таки без боротьби вилляте поле музики та хоронилися чим скорше на інші більш „безпечні“ ділянки нашого життя. Одинокий Січинський остався на тім полі, може й по неволі, та тяжко за те карався за себе й за інших. Може й правда, що краса є і в самогубстві, у безтямнім нищенні наших талантів, але мені здається, що вже чейже крайня пора із такою ідеольоґією та системою нашої національної економії зірвати. Направити лихо можуть тільки самі укр. музики, і то як професіонали, так і навіть ділетанти. Від них мусить вийти ініціятива до самооборони своїх людських прав.

— Думаю, що в 20-ті роковини смерти нашого першого музичного „свобідного художника“, професійного композитра і великомученика Дениса Січинського, — станиславівська музикальна громада, якій він віддав найбільшу і найкращу частину своїх сил, — повинна би його помянути і сплатити свій довг не тільки улаштуванням стереотипного святочного концерту, чи хочби поставленням памятника на його забутім гробі, а більше тривким, нерукотворним памятником. У Станиславові повинен піднятися і зреалізуватися клич — *„Союза українських професійних музиків“*, — який повинен носити імя патрона Д. Січинського, а цей „Союз“, згуртувавши відтак і зорґанізувавши усіх фахових, справді свідомих (не тих „сліпороджених“) укр. музиків всієї нації — повинен врешті заставити усю укр. суспільність, щоб інакше, більш серйозно і з більшим респектом відносилася до плекання нашої музичної культури, її установ та її вицьвіту: *українських композиторів.*

Кілька уваг про громадську працю по повітах.

(Надіслана стаття.)

Є повіти на терені Сх. Галичини, де громадська праця стоїть облогом, хоча перед війною вони належали під оглядом освідомлення до найкращих. Тому виринає питання: хто тут винуватий і як розбудити в тих повітах нац.-громадське життя. Отже передовсім обсервуючи інтеліґенцію по деяких наших містах, можна дійсно ствердити, що вона ґеть би призабуває про потребу постійної роботи за зближення з селом. В таких повітах наш селянин рідко коли бачить інтеліґента на селі. Нарікаємо, що село здеморалізоване, а мало що робимо, щоби його з тієї деморалізації вилічити. Ті самі уваги торкаються і провінціональних міст і містечок. По містах є багато наших людей, що пропадають для нас безповоротно. Забувається у нас на досвід із світової війни, що міський елемент грає у переломових часах передову ролю в народі. Тимчасом майже жадної уваги не звер-

тається на планове виховання молоді, на орґанізацію міщанських кол, на втягання до національно-громадського життя міського пролетаріяту. Під цим оглядом можуть бути зразком чехи своєю довоєнною працею, — на жаль ми їх ні в чому не наслідуємо.

До товариств, які безпосередньо віддавна провадять освітню і культурну працю серед нашого народу належить Т-во „Просвіта“, а посередньо „Рідна Школа“, „Луги“, „Соколи“, „Сільський Господар“, „Союз Українок“ і інші. Але як напр. виглядає праця у провінціональних філіях „Просвіти“. Звичайно відбувається вона так: Скликується загальні збори, вибирається виділ і евентуально стягається вкладки. Працю й ініціятиву по селах лишається самому селові. Коли в селі є досвідніші одиниці, то вони працюють, як вміють і розуміють. Гірше є в тих селах, де брак таких одиниць. Там читальні, коли й істнують, то тільки формально й ілюзорично. В звітах фіґурують, але жадного хісна людям не приносять. Щоби працю поставити на відповідному рівні, не можна обійтися без того, аби при кожній філії „Просвіти“ не було спеціяльно платного інструктора. Його завданням було би постійне відвідування сільських читалень, подавання інструкцій і праця орґанізаційна. Ґроші на втримання такого інструктора може добути він сам своєю роботою. Бо коли це буде людина метка і зуміє поставити на ноги повіт, то в кожному селі будуть читальні з такою скількістю членів і з такими доходовими імпрезами (вистави, фестини), що й на втримання інструктора стане. Люди, видячи корисну працю такого інструктора, напевно не пожаліють на ту ціль грошей. Але один і найметкіший чоловік не дав би собі ради. Мусить притягнути до праці всю інтеліґенцію в повіті. По селах помагали би на місцях переважно вчителі і священики. Вони могли би час від часу відбувати з людьми ґутірки або відчити з історії, ґеоґрафії, природи і т. п.

З огляду на нинішні відносини (ст. 50 службової прагматики!) учительство справді не може брати такої активної участи в політичному русі, як це було би бажаним. Зате освітня праця є дозволена шкільною владою, яка прецінь заохочує до неї все польське вчительство, а місцями, як в Королівстві, навіть його до неї примушує! Священство, розуміється, має більшу свободу і є річю жалюгідною, коли воно не скрізь по селах грає тієї ролі, яку грати могло би і повинно.

В який-же спосіб має решта інтеліґенції в повіті працювати, щоби і собі причинитися до піднесення свідомости серед мас і не залишатися безчинною?

При філії „Просвіти“ повинні повстати ріжні секції: ґіґієнічна, правної поради, інформаційна і т. п. До відповідної секції повинна належати кожна інтеліґентна одиниця в місті. До секції ґіґієнічної лікарі, правної поради адвокати і судді, інформаційної урядовці і т. д. Коли напр. в повітовім місті є 30 членів-інтеліґентів, то до кожної секції може належати кілька членів. Кожний член секції зобовязується кілька разів до року виїхати на села з відповідним рефератом. Коли в той спосіб розділиться працю на всіх інтеліґентів, то не буде такого села в повіті, яке до року не відвідало би бодай двох інтеліґентів. Уявляю собі таку працю так: лікарі можуть мати реферати про недуги, шкідливість алькоголю і ґіґієну, інжиніри про комасацію, меліорацію, земельну реформу й обовязуючі закони в тій ділянці, адвокати й судді про права й обовязки громадянина, а інші референти можуть вибирати у повені тем про виховання, спорт, театр, жертвенність і т. п.

Подумати лише, як виглядав би такий повіт по 10 роках! Один інтеліґент міг би за той час бути в кожному селі, де познайомився би з людьми, а вони з ним, і напевно тоді не стало би й сліду у такому повіті деморалізаційного покосту, піднісся би освітній рівень села і його громадська свідомість, втратили би впливи ріжні демаґоґи крикуни, ґалапаси та нероби. Невже так важко виконати такий плян орґанізації у повітових „Просвітах“, невже так важко зрушити з місця нашого інтеліґента?

Іван Рачок, учитель.

Український міст з московськими написами.

Як „український“ радянський уряд пропаґує українство перед чужинцями і власними громадянами.

Від одного з українських інжинірів з Моравської Острави, п. П. К., отримуємо слідуючі цікаві уваги.

Уряд У. С. Р. Р. зробив кілька більших замовлень в одної із найбільших залізарень в Европі, у Вітковицях на Мораві. Ці залізарні виконують тепер роботи, потрібні для будови великого мосту через Старий Дніпро на „Дніпробуді“ та виготовлюють нове вивінування для великої фабрики рур в Сартані коло Марюполя. Недавно, який тиждень-два тому, відбулася прогулька до згаданих залізарень і при цій нагоді також кільком українцям вдалося побачити та ближче познайомитися з роботами над більшовицькими замовленнями. Надзвичайне враження роблять вже змонтовані частини великого, 2-поверхового дугового мосту через Дніпро, довжини 275 м. та ширини 10 м. Величезний павільон мостового відділу та прилягаюче до нього подвіря цілком завалені складовими частинами мосту, які чекають на перевіз на Україну. На розміри праць найліпше вказує те, що від жовтня 1929 дотепер працювало над мостом до 1300 робітників. Вальцівня залізарні також відчула міст, доходячи в роботах над частинами мосту до рекордових успіхів швидкости вальцювання потрібного матеріялу. В звязку з цими замовленнями прийшло теж до конфліктів між робітництвом мостового відділу і дирекцією фабрики, бо робітники запротестували страйком проти звільнення коло 200 робітників, надпрограмово принятих в часі праць над мостом.

Всі риси мосту та руровні пописані в російській мові, а на виконаних річах красуються старанно виконані написи „Днепрострой“ та „Russland“. Проти таких написів не можна би нічого мати, коли би вони містилися на річах, призначених для Росії, але наявність цих написів на предметах на улаштування українського промислу та „Дніпробуд-у“, а до того ще замовлених „урядом“ України, це вже інша справа! Для більшої ясности: замовлення виконуються під постійним доглядом на залізарні з боку 2 інжинірів як відпоручників рад. уряду, тому не можна навіть звалювати вину на саму фабрику, тим більше, що ці відпоручники спеціяльно подбали за те, аби напис „Днепрострой“ був виконаний по найновішому рос. правописі. Не можна теж казати, що написи в українській мові для чужинців булиб незрозумілі, бо російської мови на Моравах так само не розуміють, доказом чого те, що все переложене ще на німецьку та чеську мову. Учасники робітничої екскурзії, подивляючи величину виконаних кусків, часто повторяли: „це відоме замовлення для Росії“. Ми старалися вияснювати чужинцям, що це замовлення не Росії, а України, але наші зауваження не ділали так переконуючо, як написи протилежного змісту на величезних частин-

вах частин машин та вивальцях вагою в тисячах кг. І це все з доручення сучасного „уряду“ України! Це один маленький, але дуже характеристичний причинок правдивого національного характеру більшовицького уряду „самостійної держави“ УСРР.

18. серпня розвяжуть сойм?

Варшавська ендецька преса приносить чутку нібито з урядового табору, що рішаючі чинники хочуть у серпні розвязати сойм і розписати вибори на кінець жовтня. Вибори мали би орієнтаційний характер, так що висліди дали би вказівки для дальшої тактики потравневого табору.

Ґен. Ґурецький обвинувачує о. Панася?

През. Банку Господарства Краевого д-р ген. Ґурецький вніс судову скаргу проти о. Панася в звязку з його статтями в опоз. часописах, що закидали ген. Ґурецькому, нібито підчас процесу в Мармарошськім Сиготі виголосив подячну промову для австрійського цісаря. Ген. Ґурецький звернувся в тій справі до львівського митрополита Твардовського, щоби виступив проти о. Панася.

Вбивство?

У Замарстинові на ниві, засадженій бараболями, поліцай надибав тіло неживого мущини. Ствердили, що це Гнат Кербер із Замарстинова. Правдоподібно вбили його для грабежі, а може згинув наслідком нещасливого випадку.

Криваві заворушення на Рад. Україні у звязку зі живами.

(АТЕ). У півд. округах Рад. України прийшло до кровавих заворушень селян на тлі поділу збіжа. „Комуніст“ повідомляє, що майже в усіх округах селяни домагаються від комун своїх пайків, які на основі розпорядків проголошено власністю держави. В окр. Полтавській, Кременчуцькій, Чернигівській та на Правобережній Україні селяни потворили більші повстанчі відділи, що нападають на рільні комуни, підпалюють збіже, вбивають комуністів. В ок. Кривого Рога, на півд. Україні, селяни вбили управителя місц. рільної комуни, а трупа спалили разом зі збіжем. Відділи селян появилися навіть у найближчих околицях Харкова. У Трипіллі біля Київа селяни вбили кількох членів місц. ради, розаброїли відділ міліції та проголосили, що громада ця не признає більшовицьких законів, а владу виконуватиме українська народня рада. На Рад. Україні пересувають війська, що мають здавити повстання селян.

Землетрус у Болгарії.

(АТЕ). У півн. Болгарії відчули в ночі на неділю легкий землетрус.

Землетрус у Німеччині.

(АТЕ). У Дуісбургу, над Реном, відчули землетрус такий сильний, що образи поспадали зі стін. Населення довго перебувало на дворі, бо боялося дальших потрясень.

І в Зальцбурзі землетрус.

Із Відня повідомляють, що з суботи на неділю відчули біля Зальцбурґа землетрус, що тревав три секунді. Землетрус не заподіяв ніяких шкід.

Хуртовина в Італії.

Із Мельфі повідомляють, що підчас зливи король приїхав до Мельфі, зупинився на Піяца Меркато, де розставили намети для бездомних. В одній наметі прийшла на світ дитина, яку охрестили Віктор на памятку відвідин короля. Влада видала розпорядки, що внеможливлювали би грабежі під покришкою рятункової акції. Вільно перешукувати звалища лише під контролею відпоручників влади. Над усією територією, навіщеною землетрусом, лютувала дві години хуртовина й дуже утруднювала рятункову акцію.

Де інтернували Вальдемараса?

(АТЕ). Вальдемараса інтернували в посілости Салянти біля Кротинки. Давніше ця посілість належала до французького графа Шоасель. Від Ковна вона 200 км.

Вальдемараса хотіли викрасти?

З Ковна повідомляють, що до команданта сторожі, під наглядом якої є Вальдемарас, прийшло двох людей та виказалися документом, що можуть розмовляти з інтернованим. Старшина згодився. За хвилю всі три пустилися до авта, що ждало на них. Присутній поліцай заалярмував постерунок і відпровадив назад Вальдемараса з його товаришами до замку. Виявилося, що оба ті, що хотіли викрасти Вальдемараса, є членами „Залізного Вовка“, давно вже розвязаної організації. На вістку про цю подію през. Тубіяліс приказав скріпити сторожу. Офіціяльного потвердження тієї приватної чутки нема.

Революція в Афґані.

Аг. Аваса повідомляє з Когістану, що там вибухнула революція. Повстанці напали на літню резиденцію афганського короля, щоби взяти його в полон і вивезти, та це не вдалося. Опісля повстанці пішли на Кабул. Вони тепер 20 км. від столиці. На території, захопленій повстанцями лютує холера. Серед населення переполох.

5 людей розшарпала ґраната.

Дня 27. липня пастухи, що пасли маржину на полонині Дубиняк-Стебник (пов. Косів), найшли артилерійську гранату. Стали маніпулювати біля ґранати й вона вибухнула та вбила 5 людей, а 3 зранила.

Парова машина без обслуги причиною катастрофи.

Парова машина на залізничім шляху в Ряшеві з невідомої причини рушила з місця та поїхала в напрямі Ланьцута. Біля Вислока наїхала на машину, приготовану до особового поїзду в напрямі Перемишля. Обі машини наслідком зударення ушкоджені, а машиніст Пастернак і палач Завадський тяжко ранені. Кажуть, що хтось нарочно пустив паровіз у рух.

Таке говорив чеський журналіст?

„Сл. Польске“ повідомляє, нібито якийсь чеський журналіст із прогульки, що відвідаль Львів, коли розмова зійшла на саботаж, що має закаламутити польсько-українське співжиття, завважав: „Українці видно всюди такі самі. У нас закарпатські русини жиють спокійно, лише все перекрадаються через кордон ріжні еміґранти, підбурюють людей, аґітують. Щойно тиждень тому приловили 16 українців, сидітимуть за свою роботу“.

Арештування купців у СРСР.

(АТЕ). У Москві арештували 63 приватних купців. Комунікат ДПУ у пресі стверджує, що арештовані належали до широко поширеної орґанізації, що за посередництвом аґентів викрадала зі складів харчі для спекуляції. Між арештованими є кілька відповідальних урядовців.

Маневри на Білоруси.

(АТЕ). Мінська „Звезда“ повідомляє, що на Білоруси почалися маневри рег. армії та військ. приспосіблення та спец. формації студентів вищих шкіл. Кермує маневрами Ворошилов.

ВАСИЛЬ ВОЛИЦЬКИЙ.

У 25-ліття Національного Музею.

ЗАНЯТТЯ СТИПЕНДИСТА НАЦ. МУЗЕЮ.

(Продовження.)

На місце т. Кравціва прийшов у музей Є. Ю. Пеленський, а в м. лютім 1928 р. доповнив наш гурт Роман Чайковський, перший — з нахилами до літературної критики, останній — до поезії.

Отсе й усе наше музейне товариство стипендистів. Спільність занять злучила нас узлом щирої приязни, яку закріплювала ще й та обставина, що в нас не було ріжниць у поглядах на життя. По давньому ми сходилися в один час на роботу, при чому в нас принялися деякі правила і поділ праці. Мені з Чайковським припала роля музейних декораторів, як дещо відважнішим, що доволі сміло вміли держатися на драбині. Цією нашою сміліcтю, ну й умілістю (стояти на драбині) ми популяризувалися при нагоді приготування кожної виставки, особливож, коли річ ішла про виставку картин чи килимів. Тоді звичайно ми на переміну, або й у двійку спиналися по драбинах, компонували групи, міряли оком віддаль декоративних предметів і їх розміщували, шукаючи частенько одобрення наших замислів і осягів у роботах у нашої музейної співтоваришки Стефанії Качмарської. Крім цього ми господарили дальше у книгозбірні, в якій продовжували дезінфекцію у відділі стародруків і порядкували її загальний відділ.

Так працювали ми до листопада 1928 р. На протязі цього часу ми влаштували ряд музейних вистав, а саме: крім згаданої вже виставки книжки, виставку галицьких і наддніпрянських килимів та гафтів, памяток 1848 р. в звязку з 80-літтям скасування панщини і галицького відродження, памяток світової війни і участи в ній УСС, в кінці старого і нового українського мистецтва.

Відкриття кожної виставки все мало святочний характер. По своїй суті кожна з них була ілюстрацією національного і культурного дорібку в даній ділянці духового життя України. До того, їх вагу і святочний настрій підносили кожночасні доповіди директора, що подавав огляд соціяльно-економічних відносин даної доби, малював тло розвою цієї чи іншої галузі мистецтва, або історію тих ідей, що заважили в культурно-національному житті Галичини. Не диво, що саме кожночасне відкриття вистав громадило в музею чимало львівського українського громадянства, зокрема спорий гурт університетської молоді. Останню притягали сюди власне ці річеві виклади директора і обставина, що якраз виставками розкривав музей перед поклонниками мистецтва та культу традицій занавіси над своїми богатими і цінними збірками та оживляв бувальщину.

Окреме значіння мали для нас дискусії, які нерідко навязував з нами директор. Траплялося це найчастіше, коли якесь питання підкреслювала т. зв. злоба дня. В таких хвилинах він з одного боку ділився з нами своїми споминами й увагами, то знову, торкаючись справ студентського життя, вказував на необхідність вивчувати чужі мови і фільософію та вести наукову працю в студентських орґанізаціях. В першу чергу річ ішла про працю в гуртку україністів, яка мала доповнити нам те знання, якого в ділянці українознавства не давав нам університет. На його думку ця праця не повинна би ограничуватися виключно до рефератів і балачок у нутрі гуртка, але студентам україністам слід би змагати виявляти себе друком на сторінках студ. орґанів. Брак річевих, наукових праць у львівських студентських орґанах — твердив він — вражає досить немило, а якщоб такі річеві праці мали в них місце, то це значно піднеслоб їхню внутрішню вартість*).

З цих розмов виносили ми неодну нову і корисну думку. Широко обговорюваний свого часу в студентській Секції Україністів плян організації курсів українознавства теж зродився із наших балачок у музейній робітні. Він мав бути організований на взір університетських семинарій і оставати під проводом львівських професорів українців.

Звичайно, наші дискусії з директором завязувалися лиш у вільніших хвилинах. Зрештою панував у нас дух „діловитости“. Кожний робив свою роботу, сам-же директор слідив за ходом праці і її вислідами. Він радо давав вказівки та у виконанні вимагав обовязковости і совісности. Трапилося раз, що при підготовці мабуть виставки книжки котрийсь із нас, переміняючи образи, замісць положити мальований на оловяній плиті портрет Свистельницького поземо або повісити його, спер його об якийсь інший предмет. Виявилося згодом, що портретна плита вигнулася під власним тягаром. Це так розсердило директора, що він назвав нашу необережну поведінку варварським і несовісним ділом. Воно проте не знищило погідливої атмосфери, яка серед нас царює.

Вже сама обставина, що ми працювали в такій установі, як Нац. Музей, робила нас до деякої міри носіями культу плекання традицій, береження памяток вікових надбань національної культури. Ми ставали поклонниками мистецтва. Щоденні заняття, окруження і дух музею примушував нашу думку звертатися до минулого та шукати в ньому основ нового життя то знову, слідкувати за цим наскільки національний мистець вносив у свої твори духа доби і яка його участь у вселюдській творчості.

(Докінчення буде.)

*) Річ була про „Смолоскипи“, журнал Української Націоналістичної Молоді. Редагував Осип Боднарович. Появилося 6 чисел.

НОВИНКИ

— **Літом у горн.** Інформуйтеся: Купелеве заведення Зелемянка п. Гребенів коло Сколього. Горячі купелі сірчано-йодові у лазничках. 2388 25—30

— **Робітня футер Юліяна Глушевського** перенесена на вул. **Коперника 16.** 2296 19-?

— **На Підлиську Гору!** Філія Т-ва „Просвіти“ ім. М. Шашкевича у Львові організує прогульку на Підлися дня 3. серпня ц. р. Щоби узискати залізничу знижку просимо охочих голоситися в канцелярії Філії Львів, Ринок ч. 10/II. (бібліотека) найпізніше до середи (10. год.) дня 30. VII.

— **Дотепність „Сили“?** Орган Сталіна „Сила“ містить на першій сторінці фотографію вояка, якому гранат вирвав цілу щоку і над цею фотографією поміщує напись „1914—1918“, а під сподом „Їхав стрілець на війноньку“. Ціль поміщення цеї фотографії ясна: осмішити українських Січових Стрільців, в рядах яких був визначним старшиною і теперішний визначний редактор „Сили“. Не знаємо як назвати сороку, яка своє гніздо каляє, але знаємо, що вміщення таких фотографій нікому не промовляє до серця, бо всі знають, що „Сила“ заступає якраз цей політичний табор, який на своїм сумлінню має сотні тисяч вояків розірваних гранатами в горожанській війні на всіх теренах СРСР, два міліони безборонних і невинних людей розстріляних в ЧК і без ЧК, а між ними малолітних дітей і безліч жінок. Можеб так замість портрету стрільця, пошарпаного гранатою, „Сила“ помістила портрет Чупринки? Жертви, які принесло Січове Стрілецтво війні 1914—1918 є краплиною в морі супроти жертв комуністичної революції. І ця фотографія вояка на сторінках „Сили“ це хіба безсилий глум радянофілів над самими собою, а не над Січовим Стрілецтвом.

— **Проти алькоголізму.** В Сновичах, пов. Золочів, відбулось народне голосування в справі продажі алькоголю. Віддано 700 голосів проти продажі алькоголю, а тільки 8 голосів за алькоголем. А колись це село любило попити та мало не дуже добру славу, а саме доти, доки в цьому селі мали верх москвофіли. Колиж взяли верх українці, то вже Сновичі дають приклад іншим селам.

— **Стріли і кров у Стрийському парку.** Львівська поліція почала лови на вломників і злодіїв. Дня 27. ц. м. у Стрийському парку кількох поліціянтів наткнулось на трьох відомих вломників, які побачивши небезпеку, дали ногам знати. Поліціянти гнали за вломниками через цілий Стрийський парк, стріляли кілька раз з крісів і поранили Мечислава Кохана. Поранений вломник упав, потім схопився і втікав далі, але на Рацлавицькій вул. утратив притомність і його арештовано, а інші повтікали.

— **Жертви вродливої аферистки.** У справі надужить Абрагамовичевої, яка сидить у вязниці за обмани й фальшування векслів, зголосились до поліції нові жертви аферистки: Фірма виробу килимів Хамули продала Абрагамовичевій килим за 400 золотих, яких вона досі не заплатила; шофер Бернард Зайдель возив на кредит Абрагамовичеву автомобілем і вона винна йому 80 зол.; Петро Ковалів із вул. Кохановського ч. 7 позичив Абрагамовичевій 500 зол.; окрім того зголосилось кільканацять осіб з меншими сумами, позиченими арештованій аферистці.

— **Грім.** На полях біля Воєводина коло Вильна 6 робітників підчас великої бурі скрилось під дерево, в яке вдарив грім і вбив усіх 6 робітників.

— **Сучасний людоїд.** В одній лічниці в Конгу працював розсіяний професор медицини Керлен, який займався дослідами умово хорих. Коли в цій лічниці помер один умово хорий мурин, професор добув його мозок і хотів найти в ньому сліди ненормальности. Не маючи в лічниці вільного часу, він запакував мозок у папір і переслав його слугою до дому. Жінка професора, думаючи, що її чоловік прислав їй мозок якогось звіряти на обід, як це бувало перед тим, зробила з людського мозку смачну страву і дала її на обід. Чоловік їв і хвалив, що дуже смачне, а звівши обід запитав: А де той мозок, що я післав його до дому? — Тиж його зїв! Був дуже смачний і прошу тебе, скажи мені, в котрій різні можнаб дістати такий мозок щодня? Професор не хотів псувати жінці апетиту і навіть не признався, що вони обидвоє їли людський мозок та відповів: У цій різні, де я купував, такого мозку уже більше не дістанеш.

— **Ювілей Бернада Шова.** Дня 26. ц. м. Бернард Шов почав 74 рік свого життя. Журналістам, які відвідали його в день уродин Бернард Шов заявив: „Панове! Цілий рік ви замучуєте мене своїми просьбами про інтервю, то можеб ви мені зробили в день уродин приємність та залишили мене в спокою? Я люблю щодня робити прогульки і купатись у ріці, тому не забирайте мені цеї приємности і сьогодні. І так читачі вашої газети знають всі подробиці мого життя: як працюю, що їм, на котрім боці сплю і як натягаю на себе сподні“.

— **З листів Франц Йосифа I.** „Н. Фр. Прессе“ містить кілька нових листів Франц Йосифа до матері. В листі з дня 5. V. 1849 р. зараз після вступлення на престол, молодий цісар писав: „Люба Мамо! По щасливій подорожі ми приїхали в год. 6. на віденську стацію і цілком інкоґніто доїхали до Шенбруна, де мене ніхто не сподівався. Ти можеш уявити собі, як сумно виглядав наш замок, в якому не було відслоненого ні одного вікна. Я пішов зараз на партер і чекав доки не відчинять цісарської кімнати й заняв її для себе. Але, здається мені, що бодай на короткий час мушу покинути замок, щоби відвідати мадярську армію. У Відні спокійно і в цю мить певно влаштовується парада з нагоди мого приїзду. Завтра є церковне торжество на Ґляціс. На Мадярщині нічого нового, окрім маленьких авантюр, які зліквідовано на нашу користь. Твій вірний син“. В листі з 18. вересня 1856 Франц Йосиф пише між іншим про свої непорозуміння з Єлисаветою в справі виховання дітей: „По довгій надумі, я рішив примістити свої діти в кімнаті Радецького, де їм буде найліпше і де я провів багато своїх молодечих літ. Моя Зізі каже, що в цій кімнаті діти мають за мало сонця, але це мене не відстрашує, бо діти перебувають щодня на сонці в місті. Ти, люба мамо, намовляй Зізі послухати мене, бо вона надто заздрісна мамуся, хоч дуже віддана і щира дружина. Вонаб хотіла мати діти весь час у своїй кімнаті і через це мені не дає можливости бувати з дітьми у вільних хвилинах. Наша подорож була величава і в Каринтії та в Стирії наси приймали дуже величаво. Дорога Зізі (Єлисавета) була дуже шармантська, перебула подорож щасливо, хоч виглядає тепер дуже зле. Діти почували себе добре, особливо Ґізеля, яка стала сильною і гарною. Софія схудла і трохи збліддла; мабуть через біль зубів. Мушу кінчити, бо ще маю багато праці і їду до міста. Франц.“ Цікавий лист австрійського монарха з дня 21. X. 1860 р. „Щиро дякую за Твій довгий і цікавий лист. Сьогодні вечором їду до Варшави. Я буду робити все можливе, Рехберг і Александер будуть працювати що змога, але я не дуже надіюсь на успіх, бо слабість і труслнвість у світі є великі, особливо пруси, не зважаючи на знаменитий настрій принца реґента, є знов утомлені. Що у внутрішніх справах ми не були лініві, докажуть Тобі нинішні резолюції і номінації. Ми утворимо якесь ніби парляментарне життя, але влада й сила залишиться в моїх руках і все достроїмо до нашої австрійської дійности. Особливо на Мадярщині ми матимем добрі успіхи. Те, що Байст приняв становище канцлера, запевнило нашим методам на Мадярщині успіх. Твій вірний син Франц“.

— **Смерть відомого професора.** У місцевости Ґлінтер Стодер помер на удар серця у 59 році життя відомий професор віденського університету, шеф положничої клініки д-р Генрих фон Воернберг Поган, надворний лікар цісаревої Зити. Його викладів слухало багато українських студентів, до яких він відносився завжди дуже прихильно.

— **Після катастрофи в Найродені.** У шахті в Гавздорфі біля Найродену на Шлеську добуто знов 8 трупів, присипаних землею робітників, а під руїнами копальні лежить ще 17 жертв катастрофи, яких не вдалось добути.

— **Зі світа науки.** До Льондону повернула ботанічна експедиція, яка довго працювала в Персії і привезла звідтам багато невідомих досі родів рослин, які введуть поважні зміни в погляди фльори Персії. Експедиція відбулась коштом анґлійського уряду.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Дня 30. ц. м. в салі Українського Наукового Інституту в Берліні відбудеться виклад д-ра Петра Вергуна п. з. „Церковна унія в Берестю Литовськім в 1596 р.“ Початок викладу в 7. год. вечора.

— **Жіночий конгрес.** Дня 18. ц. м. у Празі почався міжнародній конгрес жінок із високою освітою. Предсідницею вибрано д-ра Вініфреду Келліс, проф. льондонського університету. Конгрес скликано „Міжнародньою Федерацією жінок з високою освітою“, до якої належить 50.000 жінок.

— **Пішки через Канаду.** Дочка англійського міністра освіти Катерина Тревеліяна, 18-літня дівчина, яка студіює географію, перейшла пішком цілу Канаду і то сама, без товариства. А перейти канадійські ліси і гори не так легко.

— **Кілька подробиць про Тоґаль.** По нотар. потверджені понад 6.000 лікарів висказують своє признання про успішність **Тоґалю** при ревматичних терпіннях, подагрі, нервових болях і болях голови, грипі і перестудах, 365 лікарів потверджує нешкідливість **Тоґалю**, 250 лікарів специяльно підкреслює перевагу **Тоґалю** над іншими середниками, в 120 звідомленнях шпиталі і клініки висказують своє признання для певного ділання **Тоґалю**. Вище сказане є чудовим доказом успішности **Тоґалю**. 1924

Зі спортового життя.

УКРАЇНА—ПОЛЬОНІЯ 2:4 (1:2).

До повищих змагань виступила Україна у складі: Бутель I., Скреґота, Грещук, Борсук, Бутель II., Воробець, Підлісецький, Кобзяр, Лисик, Петрів і Сич, т. є без Новицького, якого Виділ Т-ва був змушений покарати місячною, внутрішньою дискваліфікацією за брак дисципліни, і хорого Цимбали.

Перебіг змагань був дуже цікавий і держав увесь час глядачів у сильному напруженні. Виграла ці змагання Польонія завдяки надзвичайній амбіції своїх грачів, які розуміючи, що програна з Україною перечеркнула би всі її надії на здобуття мистецтва, грали дуже жертвенно, так, що трьох із них по змаганнях прийшлося відтирати з омління. Цілком навпаки було з нападом України, який крім Кобзяра завів на цілій лінії. Перше місце у цьому належиться Лисикові, що своєю „ноншалянцією“ і лінивством виводить з рівноваги і публику і грачів. Коли Лисик і надальше задумує так грати, то краще післати його слідами Новицького, бо резервовий грач на його місці напевно гірший не буде. Те саме торкається Петрова, бо навіть досконалий технічно грач без тренінґу на змаганнях заводить. Сич цим разом ще менше рухався ніж звичайно, а Підлісецький потребує тренінґу і ще раз тренінґу. Поміч загалом добра, оборона працьовита, а Грещук був одним з найліпших грачів на грищі. Бутель I. на воротах може має на совісти першого ґоля, одначе загально вивязався зі свого завдання не зле, оборонивши ефектовно кілька дуже небезпечних стрілів. Публики звиш 1500 осіб. Суддя д-р Недзьвірський міг би бути ліпший. Ґолі стрілили Кобзяр і Грещук.

Літературний куток.

Жінка в Індії.

Американка Катерина Майо, після довшого побуту в Індії, видала книжку п. з. „Індія з анґлійцями“, в якій дуже чорними красками малює життя індійського жіноцтва. Авторка служила довго в лічницях як лікарка і твердить, що цілі тисячі лічниць улаштованих анґлійцями, заповнені 7—14-літніми індійськими „жінками“ хорими на венеричні недуги. Жінка, яка через венеричну недугу родить мертву дитину, є нещаслива тим більше, що чоловік проганяє її з дому як істоту винувату перед Богом. Бувають часті випадки, коли чоловік, невдоволений жінкою, бере її на плечі і заносить в джунґлі звірятам на жир. Тудиж відносять жінок, які гниють від венеричних недуг. Багато дівчат, вийшовши заміж у 7 чи 8 літ, за пару днів по шлюбі вмирає, або хорує важко. Через передчасні шлюби малолітних дівчат річно вмирає в Індії сотні тисяч жінок при породах. Жінка підчас породів уважається нечистою і її часто проганяють родити дитину десь на смітниках і гною, а акушерка чи баба повитуха просто не вважається людиною. Жінка вагітна, „очищується“ тільки тоді, як родить хлопця; колиж приведе навіть дівчину, то живе в погорді і терпить знущання чоловіка. Дівчат одягають багато гірше як хлопців, їм дають менше їсти, а примушують більше робити. Коли дівчина не вийде заміж до 25 літ, батько вважає її проклятою і часто проганяє з дому, або й привязує в лісі до дерева, де її пожирають звірі.

Часто батьки продають 5 літню дочку до домів проституції або до „святинь“, де такі дівчата зразу обслуговують жреців, потім паломників, а відтак вулицю. Коли чоловік помре молодо, то всі вірять, що тому винна жінка, яка чимсь прогрішилась і Бог покарав її смертю чоловіка. Як що така вдова має тільки дочки, а не має сина, то її проганяють з дому родичів чоловіка. ніхто в друге не ожениться

з нею і вона стає проститутною. Бувають досі випадки, коли вдова мусить спалитись разом з тілом покійного чоловіка, щоби тим чином спокутувала гріх. Жінка є повна невільниця чоловіка, вона з обовязку мусить навіть сміятись тоді, як він сміється і плакати тоді, як плаче він. Родичі виховують дочку тільки для послуху чоловікові.

Сексуальне життя в Індії освячене релігією і доведене до анормальности: в 30 літ чоловіки вичерпані зовсім, часто хорі венерично чи нервово, а женяться в друге і часто мають по кілька жінок.

Англійська влада всіми силами намагалась уздоровити життя в Індії, але їй не вдалось побороти пересудів і тисячелітніх традицій 300 міліонового народу.

Дописи.

ПІДЛИСЯ. (Перед святом Шашкевича). Вже тільки тиждень ділить нас від того часу, коли Маркіянова Гора замаїться пишними красками, зашумить давно знайомими звуками і світови та людям засвідчить, як нарід шанує память своїх великих людей. І буде свято величаве. По буднях прийдуть сюди тисячі, щоби надихом підлиського повітря набрати сил до дальших змагань, щоб відсвіжити приголомшені надії і заставити наново віру в непереможність нашої нації. І саме через ті великі завдання, підлиське свято мусить відзначувати врочистість і повага. Ярмарочно-відпустовий характер не сміє каламутити піднеслого настрою. Ті маси приватних крамарів та інших прошанів в ніякім разі не можуть і не сміють обертати Маркіянового дня на свої „ґешефти". Тай кооперативні шинки, з пивцем і закускою, повинні тямити, пощо влаштовують Маркіянові поминки. Про це все повинні знати всі учасники підлиського свята. А мусить про це памятати комітет. Він господарем свята і відповідальність на ньому спочиває. Варта пригадати, що найвища пора здати собі з того справу. — Ярослав Ч.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Записки Української Господарської Академії в Ч. С. Р. рік 1929., II. випуск, том другий. Стор. 90. Факультет інжинірний. У змісті статті: проф. інж. Л. Грабина, інж. М. Зайцева, доц. інж. В. Іваниса, доц. Б. Лисянського, інж. О. Мартиніва, інж. В. Ф. Райтера, інж. А. Соковича і протоколи номенклятурної хемічної комісії У. Г. Академії.

Записки У. Г. Академії в Ч. С. Р. рік 1929, випуск 3., том II. Факультет агрономічно-лісовий, стор 195. У змісті статті: проф. Іваницького, інж. Косюри, доц. Мазепи, інж. Подоляка, інж. Проходи, доц. Русова, проф. Чередіїва.

Пасанто: **Злочинець**, новеля. Видавництво „Вікна" Львів 1930, стор. 16.

О. Лотоцький: **Державний провід Симона Петлюри.** Париж 1930, стор. 23.

Фахові школи, порадник для батьків та молоді. Зладив інж. І. Лучишин, референт рах. шкіл Р. Ш. Наклад „Рідної Школи" Львів 1930, стор. 63.

ЖУРНАЛИ:

Вісти Спілки інжинірів і техніків українців еміґрантів у Польщі, орґан неперіодичний, ч. І: Виходить у Варшаві. У змісті статті: проф. інж. Шовгенева, інж. Топичевського, інж. Білоуса, інж. О. Н. і бібліоґрафія та замітки з життя Спілки інжинірів.

Технічні Вісти. Орґан українського технічного Т-ва у Львові, тримісячник, ч. 2. за квітень-червень 1930, стор. 36. У змісті статті проф. інж. Л. Грабини, інж. В. Хилецького, інж. Ю. Коллярда, інж. Д. Скоропадського та хроніка життя технічного товариства у Львові, новинки й комунікати.

Боян, місячник для орґанізації українських хорів, Львів-Дрогобич, червень-липень 1930, ч. 6—7, стор. 84. Зміст: Кирило Стеценко, музична енциклопедія, Дописі, світлина хору з Володимира Вол., Хроніка, Музичний календар, Переписка редакції.

Sprawy Narodowościowe, czasopismo poświęcone badaniu spraw narodowościowych, Wydawnictwo Instytutu Badań Spraw Narodowościowych. Rok 4, Nr. II., сторін 322. Зміст: Leon Zieleniewski: Czeskosłowackie ustawodawstwo językowe; 2) dr. St. Orsini-Rosenberg: Program badań socjologicznych w zakresie zagadnień narodowościowysh; 3) dr. Jerzy Gliksman: Struktura społeczna ludności żydowskiej w Polsce; Kronika, recenzje i t. d.

Вільне Козацтво, двотижневик літературний і політичний, виходить по українськи й по російськи, у Празі 10—15 липня 1930, ч. 61—62 і ч. 60 за 25. червень 1930. стор. 28 і 32.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 28. ц. м.: масло експортове 4·50 зол.; десерове 4·40 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 5·80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок 29. липня, година 8 вечором Суперники (знижки).

Середа, 30. липня, година 8. вечором Суперники (знижки).

Малий Міський Театр:

Замкнений.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий синкун" (Ол. Джольсон, Соні Бой).
КАСІНО: Пат і Патахон у Люнапарку.
КОЛЬОСЕИ: Нечинне
КОПЕРНИК: Ти, ти, моя мрія. Коли думить кохання.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачинене.
МАРУСЕНЬКА: Ти, ти, моя мрія. Коли думить кохання.
ОАЗА: Поліцмайстер Тагеев.
ПАЛЯС: Дівчина з пекла. Тайна корабельної каюти.
ПАН: Париська забава.
ПАСАЖ: Жовта контрабанда.
ПРОМІНЬ: З причини реконструкції замкнено.
СТИЛЕВЕ: Володарка Лібанону (Іван. Петрович) і Кен Мейнард.
ФАТАМОРҐАНА: Недискретна жінка. Пат і Патахон в обличчі смерти.
ХИМЕРА: Невідомий батько.
УТІХА: Сурми кохання. Бездоганний лицар.

Програма радіо.

Середа 30. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 12·30 Програма для дітей. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·15 Пісні для дітей. **Талин** (296) 19·00 Концерт. **Льондон** (356,3) 14·30 Радіоорхестра. **Берлін** (418) 16·30 Пісні, співає Марнетова. **Стокгольм** (436) 20·00 Радіоорхестра. **Рим** (441) 13·30 Радіоквінтет. **Лянгенберг** (473) 13·05 Концерт. **Прага** (487) 20·00 Фест. **Брюссель** (509) 18·00 Танкова музика. **Відень** (516,8) 12·00 Капеля де ля Керда. **Рига** (525) 16·30 Військова музика. **Мюнхен** (533) 20·25 Квартет Розенберга. **Київ** (800) 12·05 Балалайкова орхестра. **Москва** (825) 15·30 Концерт. **Ленінград** (1000) 16·30 Концерт молодих сил. **Харків** (1304) 19·00 Концерт. **Париж** (1725) 16·45 Радіоконцерт.

Четвер 31. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 16·15 Грамофони. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·10 Сольо на флеті. **Берлін** (418) 19·00 Хоровий спів. **Стокгольм** (436) 20·00 Орхестра. **Прага** (487) 20·30 Італійська музика. **Міляно** (501) 12·15 Музика. **Брюссель** (509) 18·00 Радіо тріо. **Відень** (516,3) 11·00 Капеля Гімера. **Мюнхен** (533) 17·25 Радіотріо. **Будапешт** (550) 12·05 Концерт солістів. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт. **Харків** (1304) 19·00 Концерт.

ПОШУКУЮ здорової жінки, котра занялася би з дітьми і сільським домашним господарством — І. Вовк, учитель, Берест п. Фльоринка, повіт Грибів. 2540 1—3

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:

Східниця:
30. VII. „Медді".
Мразниця:
31. VII. „Паяцик".
1. VIII. „Ревія".
Східниця:
2. VIII. „Троянда Стамбулу".
3. VIII. „Церковна Миш".

Дня 4. VIII. переїздить театр до Турки над Стр., а про репертуар оголоситься осібно.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 2341

Вигода:
29. VII. „Шлях до пекла".
30. VII. „Базар".
31. VII. „Цариця Мадагаскару".
Веддіж:
1. VIII. „Шлях до пекла".
2. VIII. „Шал життя".
3. VIII. „Тітка Карла".
Болехів:
4. VIII. „Шлях до пекла".
5. VIII. „Тітка Карла".

Прийму до хору доброго сопрана і тенора. Зголошення надсилати разом з фотографіями.

Вписи до фахової школи (середнього типу) на I. II. і III рік тревають дальше, учениці які мають укінчених 6 клас гімназ., можуть бути звільнені з предметів загально образуючих. По трех літах мають право приступити до кінцевого іспиту. — Ближчі інформації уділяє Заряд С. С. Василіянок кожного дня у власнім домі при вул. Длуґоша ч. 17. у Львові. 2546 1—3

До Вп. Членів Паломництва до Люрд. Подається до відома, що знимки Вп. Учасників Паломництва зроблені в ріжних містах, будуть розіслані біля 1. VIII. 1930. Нові замовлення приймається. — **Горняткевич, Станиславів, вул. Монюшка ч. 9.** 2538 2—2

Лідія Дзерович і Д-р Петро Мінко замість повідомлень про їх вінчання дня 8. липня 1930 р. складають на „Рідну Школу" 50 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГРЕБЕНІВ. Священичий пансіон „Землемін" під управою інж. Козаневича поручає на серпень і вересень сонішні кімнати з бальконами. Преґарні види на долину ріки Опору. Добірний і смачний харч. Поміркованi ціни. 2518 3-4

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 2468

КОРИСТАЙТЕ ЗІ СПОСІБНОСТИ! **Кілька** домів з огородами, вільними мешканнями, зараз до продання готівкою вже від 1200 долярів. Лучіться в спілки, забезпечуйте гріш, побільшуйте стан посідання! — **Нова** каминиця, комфорт, чинш 70 долярів місячно, при трамваю, Личаків, ціна вісім, готівка пятьтисяч. — **Нова** камяничка при трамваю, 3 рази покій кухня, чинш 210 зол., 120 сяжнів городу, готівка тисячшістьсот долярів. — **600 сяжнів** парцелі, чудове положення **Ворохта** близько станції, недалеко Пруту, при лісі, тільки 1000 долярів. — **Ігнат, Львів, Куркова 24** 2543 1—3

Др. І ІНЖ. СТУДІЇ ВИЖЧІ всіл. вид. гум. і техн. на висш. школ. закорд. Вид. пригот. і можл. студ. in absentia (кореспонд.). Просп.: Secrétariat académique (Dpt. 7) Rue Montmartre, 142, Paris. 2534 2—10

СИРОТА по учителю, чесна, ощадна, господарна, шукає заняття до заряду дому. — Ласкаві зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „Клявдія". 2529 3—3

ПРИЙМУ панночки на станцію, фортепян до диспозиції, мешкання в середмістю. Листовні зголошення приймає з чемности Е. Гвоздецька. Крилос п. Галич. 2542 1—3

Подяка.

Усе, що мав я на цьому світі, забрав мені Господь. Не стало дня 23/VII Моєї вірної найбільш люблячої і любленої дружини Марії з Корецців Устіянович. І стало мені життя тяжким, невиносимим. Та громадянство Стрия віднеслося до цеї моєї приватної події з такою любовю, що прямо треба би мені дякувати цілому громадянству Стрия і околиці за любов і пошану для моєї дружини. В моїм безпросвітнім горю за велич любови до нас піднесу подяку передовсім Священству. Без поклику, без просьб і заплати найгарнішими молебнями та словами звеличали память моєї найдорожчої небіжки о. Сов. К. Петрушевич з Конюхова, о. М. Матковський з Дуліб, о. Охримович з Завадова, о. Цурковський зі Стрия-Заплатина, о. Лішинський і о. Височанський зі Стрия. Сей останній приїхав з відпустки в Глинянах, щоби похоронити свою парохіянку в Стрию і звеличати її память прегарною промовою, назвавши її сонішною понною. Дякую Вам отці, щиро дякую Вам. — Дякую хорови за гарний спів а всім установам і товариствам Стрия, а їх велике число, за гарні вінки і щире співчування, а п. Кобашові за промову. — Вдячність мою висказую лікареві Д-ру Фельберові, що днями і ночами на кожде візвання спішив з великим знанням і порадою — Вкінці висказую найбільшу подяку п. Йосифі Петрах, що безінтересовно з найбільшою посвятою заходилася з забуттям свойого Я коло хорої моєї дружини через повних 20 днів. — Не в силі я віддячитись; хай Всевишний нагородить Вам всім це добро, що ви мені вчинили.

2541 Володимир Устіянович.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентґеном.

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики**

ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.

2522 Телефон 65—87.

Подяка.

Невмолима смерть забрала нам нечайно в часі літнього дозвілля в Топільниці, дня 20. VII. 1930 р. Нашу Найдорощу Донечку й Сестричку Віруню в 10 весні її життя. У крайнім одчаю найшли ми щирих людей, які поспішили нам з поміччю та відрадою, що було для нас великою полекшою в нашому безмежному болю. Сплачуючи чистинне довг вдячности, складаємо найщирішу подяку передусім Вп. Пп. Ортинським, які з повним самовідреченням помагали нам рятувати Нашу Найдорожчу Дитину, та потішаючи нас щирим словом, пособляли в улядженні похоронів. З окрема дякуємо Впр. о. Ортинському за провід, а Всч. о. Майбі за участь в похоронах і теплі та ніжні слова потіхи, висказані при могилі; сердечно дякуємо Вп. П Радникові Козбурові за щиру й чутливу прощальну бесіду. З глибини серця дякуємо за поміч і слова розради Вп. Пп. Шумним, Д-р Скорикові, пп. Мартиняцім та панни Кулачковській і Трешневській. Щиро дякуємо Вп. Рідні пп. Туркевичів, п. Білинській, п. Волинському, пп. Козбурам, пп. Скориням, пп. Майбам, п. Винницькому, п. Чижові та студентам Білинському й Татомирам, які не пожаліли трудів і здалека поспішили, щоби взяти участь в похоронах і потішити нас у великому горю. Врешті дякуємо всім Тим, що передали або переслали нам слова спочування. Почуваємося до обовязку зложити щиру подяку громадянам Топільниці, які виказали нам богато прихильної помочі, зокрема дякуємо госп. Бухнеям, Дм. Кундикові, Ів. Бухнееві, Вас. і Ст. Курилам та Старшині чит. „Просвіти", вкінці членам „Братства Апостольства Молитви" за їх поміч і участь в похоронах. — Заносячи мольби за душу Нашої Найдорощої Дитини, просимо Всевишнього, щоби всіх згаданих беріг від життєвих ударів. — **М. і Др А. Княжинські з родиною.** 2547 1-1

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.